

นโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรป : ศึกษากรณีเปรียบเทียบการใช้
นโยบายสิทธิมนุษยชนต่อพม่าและอินโดนีเซีย

นางสาวสุภาคัพรรณ ชันชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-625-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EUROPEAN UNION'S FOREIGN POLICY : A COMPARATIVE CASE
STUDY ON HUMAN RIGHTS POLICY TOWARDS
BURMA AND INDONESIA**

Miss Supaphan Kanchai

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science in International Relations**

Department of International Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-625-5

สุภาภรณ์ ชาญชัย : นโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรป: ศึกษากรณีเปรียบเทียบการใช้
นโยบายสิทธิมนุษยชนต่อพม่าและอินโดนีเซีย (EUROPEAN UNION'S FOREIGN POLICY : A
COMPARATIVE CASE STUDY ON HUMAN RIGHTS POLICY TOWARDS BURMA AND
INDONESIA) อ. ที่ปรึกษา รศ. ดร. สมพงษ์ ชูมาก. 163 หน้า. ISBN 974-638-625
-5.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษากรณีเปรียบเทียบการใช้นโยบายสิทธิมนุษยชนของสหภาพยุโรปต่อพม่า
และอินโดนีเซียในช่วง ค.ศ. 1989-ปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่า การใช้นโยบาย
ดังกล่าวของสหภาพยุโรปต่อประเทศทั้งสอง มีการเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ ได้นำเอาแนวคิดผลประโยชน์แห่งชาติ
มาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาพบว่า สหภาพยุโรปซึ่งมีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนในการเคารพและปกป้องสิทธิ
มนุษยชนทั้งภายในสหภาพ และในระดับโลก ได้ดำเนินนโยบายสิทธิมนุษยชนต่อพม่าและอินโดนีเซียในลักษณะ
"ทวิมาตรฐาน" ทั้ง ๆ ที่มีสภาพปัญหาสิทธิมนุษยชนที่คล้ายคลึงกันหลายประการ อาทิ การจำกัดสิทธิและ
เสรีภาพทางการเมือง การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การกักขังทวิมาตรฐาน
และการสูญหายของนักโทษการเมือง และการละเมิดสิทธิของชนกลุ่มน้อย เป็นต้น

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ พิจารณาว่าการดำเนินนโยบายทวิมาตรฐานดังกล่าวข้างต้น เป็นผลมาจาก
ความสัมพันธ์ทางการค้าที่แตกต่างกัน เนื่องจากความสัมพันธ์ทางการค้ากับพม่านั้นอยู่ในระดับที่น้อยมาก
เมื่อเทียบกับอินโดนีเซีย ส่งผลให้สหภาพยุโรปดำเนินนโยบายสิทธิมนุษยชนต่ออินโดนีเซียในลักษณะที่ยืดหยุ่น
กว่าที่ปฏิบัติต่อพม่า

ดังนั้น ในกรณีของพม่าและอินโดนีเซียแม้จะมีสภาพปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะ
ใกล้เคียงกัน แต่สหภาพยุโรปก็ดำเนินนโยบายสิทธิมนุษยชนในลักษณะทวิมาตรฐานต่อสองประเทศดังกล่าว
ทั้งนี้ เนื่องจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปได้รับจากพม่าและอินโดนีเซีย
แตกต่างกัน

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C830390 : MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEY WORD: EUROPEAN UNION / HUMAN RIGHTS / BURMA / INDONESIA

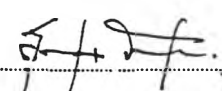
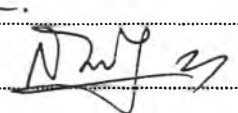
SUPAPHAN KANCHAI : EUROPEAN UNION'S FOREIGN POLICY : A COMPARATIVE CASE STUDY ON HUMAN RIGHTS POLICY TOWARDS BURMA AND INDONESIA. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SOMPHONG CHOOMAK, Ph.D. 163 pp. ISBN 974-638 -625-5.

This thesis is a comparative study of the European Union's human rights policy towards Burma and Indonesia from 1989 up to present. Its main objective is to portray the EU's double standard in pursuing its human rights policy towards these two countries. In this study, theory of national interest was used as an analytical framework.

The study found that the EU which one of its specific objectives was to promote the respect and protection of human rights among the member countries and around the world, however, has applied double standard in carrying out the human rights policy towards Burma and Indonesia even though the human rights violations in these two countries were considered to be at the same level. Examples included restrictions on political rights and freedom, the absence of free political expression, arbitrary detention of political prisoners, prisoner disappearances and violations of minorities' rights.

Double standard can be explained by the difference of trade relations the EU conducted with Burma and Indonesia when the level of EU trade relations with Burma was very low while it was high with Indonesia. Such practices were considered as the EU's partial reactions to intentionally apply more flexible human rights policy towards Indonesia while strict policy was applied towards Burma.

This thesis has made a conclusion that the double standard that the EU has applied on Burma and Indonesia was resulted from different economic interests the EU obtained from these two countries.

ภาควิชา.....	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	ลายมือชื่อนิสิต.....	
สาขาวิชา.....	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....	
ปีการศึกษา.....	2540	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....	

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ ชูมาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ประทุมพร วัชรเสถียร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้สละเวลาอันมีค่าจากภารกิจที่มีอยู่อย่างมากมายมาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยโชค จุลศิริวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและขอขอบพระคุณ ดร. ปราณี ทิพย์รัตน์ ที่ท่านได้ให้คำแนะนำและกำลังใจตลอดระยะเวลาของการศึกษาวิจัย

ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณประพันธ์ ตั้งตรงไพโรจน์ ผู้ซึ่งให้การสนับสนุนทั้งกำลังใจ กำลังใจและกำลังทรัพย์แก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และคุณณอม ตั้งตรงไพโรจน์ ที่สละเวลามาช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณและขอมอบความดีทั้งหมดของการศึกษาวิจัยชิ้นนี้แก่บิดา - มารดา และทุกคนในครอบครัว ซึ่งได้ให้ความรักความห่วงใย กำลังใจ และการสนับสนุนในทุก ๆ ด้านแก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

นางสาวสุภาศัพรรณ ชันชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่.....	
1. บทนำ.....	1
1.1 สภาพปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	9
1.3 กรอบความคิดในการศึกษา.....	9
1.4 สมมติฐานในการศึกษา.....	14
1.5 ขอบเขตการศึกษา.....	15
1.6 วิธีการศึกษา.....	16
1.7 วิธีนำเสนอ.....	17
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2. มาตรฐานสิทธิมนุษยชนของสหภาพยุโรป.....	18
2.1 พัฒนาการของสหภาพยุโรป.....	19
2.2 เป้าหมายของสนธิสัญญาว่าด้วยสหภาพยุโรป.....	21
2.3 สถาบันของสหภาพยุโรป.....	23
2.4 อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งยุโรป..	32
2.5 มาตรฐานสิทธิมนุษยชนภายในกรอบของสหภาพยุโรป.....	34
2.6 มาตรฐานสิทธิมนุษยชนของสหภาพยุโรปในระดับโลก.....	36
3. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างสหภาพยุโรปกับพม่าและ กับอินโดนีเซีย.....	41
3.1 พัฒนาการทางเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป.....	41
3.2 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสหภาพยุโรปกับพม่า.....	49
3.3 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสหภาพยุโรปกับอินโดนีเซีย.....	57
3.4 สรุปความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสหภาพยุโรปกับพม่าและกับอินโดนีเซีย	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4. ปัญหาสิทธิมนุษยชนในพม่าและอินโดนีเซีย.....	67
4.1 ปัญหาสิทธิมนุษยชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	68
4.2 ปัญหาสิทธิมนุษยชนในสหภาพพม่า.....	70
4.3 สรุป.....	93
4.4 ปัญหาสิทธิมนุษยชนในอินโดนีเซีย.....	94
4.5 สรุป.....	116
4.6 สรุปปัญหาสิทธิมนุษยชนในพม่าและอินโดนีเซีย.....	117
5. การใช้ทวิมาตรฐานในการกำหนดมาตรฐานทางสิทธิมนุษยชนต่อพม่าและ อินโดนีเซีย.....	119
5.1 เครื่องมือในการดำเนินนโยบายสิทธิมนุษยชน.....	120
5.1.1 นโยบายด้านการค้า.....	121
5.1.2 ความช่วยเหลือต่างชาติ.....	123
5.2 การใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจต่อพม่าและอินโดนีเซีย.....	125
5.3 ผลประโยชน์แห่งชาติ.....	139
5.4 สรุป.....	148
6. บทสรุป.....	150
รายการอ้างอิง.....	155
ประวัติผู้เขียน.....	163